PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Prawna

2008/0259(COD)

9.2.2009

***I
PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego procedurę negocjowania i zawierania umów dwustronnych między państwami członkowskimi a krajami trzecimi dotyczących kwestii sektorowych i obejmujących prawo właściwe dla zobowiązań umownych i pozaumownych
(COM(2008)0893 – C6-0001/2009 – 2008/0259(COD))

Komisja Prawna

Sprawozdawca: Tadeusz Zwiefka

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji *większość oddanych głosów*
**I	Procedura współpracy (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
**II	Procedura współpracy (drugie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólne stanowisko* *wymagana większość głosów ogólnej liczby posłów PE, by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***	Procedura zgody *wymagana większość głosów ogólnej liczby posłów PE, za wyjątkiem przypadków ujętych w art. 105, 107, 161 i 300 Traktatu WE oraz w art. 7 Traktatu UE*
***I	Procedura współdecyzji (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
***II	Procedura współdecyzji (drugie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólne stanowisko* *wymagana większość głosów ogólnej liczby posłów PE, by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***III	Procedura współdecyzji (trzecie czytanie) *większość oddanych głosów, by zatwierdzić wspólny projekt*

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej przez Komisję.)

Poprawki do tekstu legislacyjnego

W poprawkach Parlamentu zmiany zaznaczone są wytłuszczonym drukiem i kursywą. W aktach zmieniających powtórzone bez zmian fragmenty obowiązującego przepisu, do którego Parlament - w przeciwieństwie do Komisji - proponuje poprawki, zaznaczane są wytłuszczonym drukiem. Ewentualne skreślenia w obrębie takich fragmentów zaznaczane są w sposób następujący: [...]. Oznakowanie zwykłą kursywą jest wskazówką dla służb technicznych dotyczącą propozycji korekty elementów tekstu legislacyjnego w celu ustalenia tekstu końcowego (np. elementów w oczywisty sposób błędnych lub pominiętych w danej wersji językowej). Sugestie korekty wymagają zgody właściwych służb technicznych.

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....5

UZASADNIENIE 15

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego procedurę negocjowania i zawierania umów dwustronnych między państwami członkowskimi a krajami trzecimi dotyczących kwestii sektorowych i obejmujących prawo właściwe dla zobowiązań umownych i pozaumownych
(COM(2008)0893 – C6-0001/2009 – 2008/0259(COD))

(Procedura współdecyzji: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

– uwzględniając wniosek Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2008)0893),

– uwzględniając art. 251 ust. 2 oraz art. 61 lit. c), art. 65 i art. 67 ust. 5 Traktatu WE, zgodnie z którymi wniosek został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C6-0001/2009),

– uwzględniając art. 51 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej i opinię Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0000/2009),

1. zatwierdza wniosek Komisji po poprawkach;

2. zwraca się do Komisji o ponowne przekazanie mu sprawy, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego wniosku lub zastąpienie go innym tekstem;

3. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 9 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(9) Należy utworzyć spójną i przejrzystą procedurę upoważniania państw członkowskich do zmiany obowiązujących umów z krajami trzecimi lub do negocjowania i zawierania nowych umów w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie wtedy, gdy Wspólnota nie wyraziła zamiaru wykonywania swojej kompetencji zewnętrznej do zawarcia umowy.	(9) Należy utworzyć spójną i przejrzystą procedurę upoważniania państw członkowskich do zmiany obowiązujących umów z krajami trzecimi lub do negocjowania i zawierania nowych umów w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie wtedy, gdy Wspólnota nie wyraziła zamiaru wykonywania swojej kompetencji zewnętrznej do zawarcia umowy.

Procedura ta pozostaje bez uszczerbku dla wyłącznej kompetencji Wspólnoty oraz postanowień art. 300 i art. 307 Traktatu WE. Ponieważ stanowi ona odstępstwo od zasady wyłącznej kompetencji Wspólnoty do zawierania umów międzynarodowych w tych kwestiach, proponowaną procedurę należy traktować jako środek wyjątkowy i ograniczyć jej zakres ***i czas obowiązywania***.	Procedura ta pozostaje bez uszczerbku dla wyłącznej kompetencji Wspólnoty oraz postanowień art. 300 i art. 307 Traktatu WE. Ponieważ stanowi ona odstępstwo od zasady wyłącznej kompetencji Wspólnoty do zawierania umów międzynarodowych w tych kwestiach, proponowaną procedurę należy traktować jako środek wyjątkowy i ograniczyć jej zakres.

Or. en

Uzasadnienie

Niniejsza poprawka jest konieczna z uwagi na skreślenie drugiego akapitu w art. 11.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Punkt 11 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(11) Zgodnie z powyższymi rozporządzeniami wnioskowany mechanizm powinien mieć zastosowanie wyłącznie do umów w indywidualnych i wyjątkowych przypadkach dotyczących kwestii sektorowych i zawierających postanowienia dotyczące obszarów objętych tymi instrumentami.	(11) Zgodnie z powyższymi rozporządzeniami wnioskowany mechanizm powinien mieć zastosowanie wyłącznie do umów w indywidualnych i wyjątkowych przypadkach dotyczących kwestii sektorowych i zawierających postanowienia dotyczące obszarów objętych tymi instrumentami. ***Dla celów niniejszego rozporządzenia pod pojęciem „sektorowy" należy rozumieć „szczególny". Rozporządzenie powinno obejmować również umowy wewnątrzregionalne.***

Or. en

Uzasadnienie

Bez dokładniejszego wyjaśnienia pojęcie „sektorowy" mogłoby doprowadzić do znacznej niepewności prawnej i zmniejszyć użyteczność rozporządzenia w stopniu czyniącym je praktycznie bezcelowym. Zmianę terminologii powinno zastosować się w całym

rozporządzeniu, w szczególności w tytule.

Istnieje wyraźna potrzeba, aby powyższe ustalenia obejmowały również umowy wewnątrzregionalne.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 1 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do umów dwustronnych między państwami członkowskimi a krajami trzecimi dotyczących kwestii ***sektorowych*** i obejmujących prawo właściwe w sprawach cywilnych i handlowych, wchodzących w całości lub w części, w zakres rozporządzenia (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych oraz rozporządzenia (WE) nr 864/2007 dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych.	2. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do umów dwustronnych ***i wewnątrzregionalnych*** między państwami członkowskimi a krajami trzecimi dotyczących kwestii ***szczególnych*** i obejmujących prawo właściwe w sprawach cywilnych i handlowych, wchodzących w całości lub w części, w zakres rozporządzenia (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych oraz rozporządzenia (WE) nr 864/2007 dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozaumownych.

Or. en

Uzasadnienie

Bez dokładniejszego wyjaśnienia pojęcie „sektorowy” mogłoby doprowadzić do znacznej niepewności prawnej i zmniejszyć użyteczność rozporządzenia w stopniu czyniącym je praktycznie bezcelowym. Zmianę terminologii powinno zastosować się w całym rozporządzeniu, w szczególności w tytule.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. W przypadku, gdy państwo członkowskie zamierza rozpocząć negocjacje z krajem trzecim w sprawie zmiany obowiązującej umowy lub	1. W przypadku, gdy państwo członkowskie zamierza rozpocząć negocjacje z krajem trzecim w sprawie zmiany obowiązującej umowy lub

zawarcia nowej umowy wchodzącej w zakres niniejszego rozporządzenia, ***zgłasza swój zamiar Komisji na piśmie***.	zawarcia nowej umowy wchodzącej w zakres niniejszego rozporządzenia, ***powiadamia o swoim wniosku Komisję listownie lub drogą elektroniczną***.

Or. en

Uzasadnienie

Konieczne jest usunięcie niespójności z drugim akapitem art. 5 ust. 3, który stanowi, że „Komisja wydaje decyzję w sprawie wniosku państwa członkowskiego w terminie sześciu miesięcy od chwili otrzymania zgłoszenia, o którym mowa w art. 3", oraz określenie formalnych wymogów zgłoszenia (na piśmie lub pocztą elektroniczną).

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 4 – ustęp 2 – wprowadzenie

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. W przypadku, jeżeli Wspólnota nie zawarła jeszcze umowy z danym krajem trzecim, Komisja dokonując oceny sprawdza w pierwszej kolejności, czy w ***niedalekiej przyszłości planowane*** jest zawarcie jakiejkolwiek istotnej umowy wspólnotowej z danym krajem trzecim. Jeżeli zawarcie takiej umowy nie jest planowane, Komisja ***może udzielić upoważnienia, jeżeli*** spełnione są dwa następujące warunki:	2. W przypadku, jeżeli Wspólnota nie zawarła jeszcze umowy z danym krajem trzecim, Komisja dokonując oceny sprawdza w pierwszej kolejności, czy ***w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy przewidywane*** jest zawarcie jakiejkolwiek istotnej umowy wspólnotowej z danym krajem trzecim. Jeżeli zawarcie takiej umowy nie jest planowane, Komisja ***sprawdza, czy*** spełnione są dwa następujące warunki:

Or. en

Uzasadnienie

Sformułowanie „Komisja może udzielić upoważnienia" może powodować problemy w związku z art. 5 zatytułowanym „Upoważnienie do rozpoczęcia negocjacji". Zaproponowane sformułowanie nie pozostawia wątpliwości, że jeśli Komisja dokonała kontroli przewidzianej w art. 4 i stwierdziła, że warunki zostały spełnione, kolejnym krokiem jest udzielenie upoważnienia do rozpoczęcia negocjacji.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 4 – ustęp 2 – litera (b)

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
(b) Komisja ustali, że zgłoszona umowa wywiera ***ograniczony wpływ*** na jednolite i spójne stosowanie obowiązujących przepisów wspólnotowych oraz prawidłowe funkcjonowanie ustanowionego przez nie systemu.	(b) Komisja ustali, że zgłoszona umowa ***nie*** wywiera ***znaczącego wpływu*** na jednolite i spójne stosowanie obowiązujących przepisów wspólnotowych oraz prawidłowe funkcjonowanie ustanowionego przez nie systemu.

Or. en

Uzasadnienie

Rozumiane dosłownie, wyrażenie „ograniczony wpływ" mogłoby spowodować, że w praktyce rozporządzenie będzie w znacznym stopniu bezużyteczne.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 5– ustęp 1 – akapit pierwszy

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Jeżeli Komisja ***uzna, że w świetle warunków określonych w art. 4 nie ma zastrzeżeń do umowy, może upoważnić*** państwo członkowskie do rozpoczęcia negocjacji w sprawie umowy z danym krajem trzecim. W razie potrzeby Komisja może przedstawić wytyczne ***negocjacyjne*** i zażądać włączenia do proponowanej umowy określonych klauzul.	1. Jeżeli ***spełnione są warunki, o których mowa w art. 4 ust. 2,*** Komisja ***upoważnia*** państwo członkowskie do rozpoczęcia negocjacji w sprawie umowy z danym krajem trzecim. W razie potrzeby Komisja może przedstawić wytyczne i zażądać włączenia do proponowanej umowy określonych klauzul.

Or. en

Uzasadnienie

This paragraph raises the question of the Commission's discretion to refuse authorisation even where the Member State has met the conditions required in order to open negotiations. Such a power would appear abusive and hence "may authorise" should be replaced by "shall authorise".

It is noted that the terminology as between the different language versions differs considerably: for instance, the French version reads "directives de negotiation" in contrast with the English "negotiating guidelines" and has "exiger l'inclusion de clauses particulières" whereas the English reads "request the inclusion of particular clauses". The French version must be aligned with the English, since the former is inconsistent with the Commission's status as observer. This observation also applies to the second subparagraph of Article 9(1), which also refers to "directives de negotiation".

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 5 – ustęp 3 – akapit drugi

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Komisja wydaje decyzję w sprawie wniosku państwa członkowskiego w terminie ***sześciu*** miesięcy od chwili otrzymania zgłoszenia, o którym mowa w art. 3.	Komisja wydaje decyzję w sprawie wniosku państwa członkowskiego w terminie ***trzech*** miesięcy od chwili otrzymania zgłoszenia, o którym mowa w art. 3.

Or. en

Uzasadnienie

Z uwagi na zachowanie spójności wewnętrznej rozporządzenia i wiarygodności wobec krajów trzecich termin ten powinien zostać ujednolicony z terminem w art. 3 ust. 3.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 7 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
2. Po otrzymaniu zgłoszenia Komisja ocenia, czy wynegocjowana umowa jest zgodna z pierwotnymi założeniami. Dokonując wspomnianej dalszej oceny Komisja ustala, czy proponowana umowa spełnia warunki określone przez Komisję, w szczególności czy zawiera ona klauzule określone w art. 5 ust. 1, a także czy zawarcie proponowanej umowy ***nie unieważnia prawa wspólnotowego i nie podważa właściwego funkcjonowania***	2. Po otrzymaniu zgłoszenia Komisja ocenia, czy wynegocjowana umowa jest zgodna z pierwotnymi założeniami. Dokonując wspomnianej dalszej oceny Komisja ustala, czy proponowana umowa spełnia warunki określone przez Komisję, w szczególności czy zawiera ona klauzule określone w art. 5 ust. 1, a także czy zawarcie proponowanej umowy ***wywiera znaczący wpływ na jednolite i spójne stosowanie obowiązujących przepisów***

systemu ustanowionego przez jego przepisy.	***wspólnotowych oraz prawidłowe funkcjonowanie ustanowionego przez nie systemu***.

Or. en

Uzasadnienie

Celem niniejszej poprawki jest również doprowadzenie do wewnętrznej spójności rozporządzenia. Kryteria ustalone w art. 7 powinny być jednakowe z kryteriami ustalonymi w art. 4. W rezultacie niniejsza poprawka po prostu przejmuje sformułowania zawarte w art. 4.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 7 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
4. Jeżeli Komisja uzna, że wynegocjowana umowa spełnia warunki określone w art. 2, państwo członkowskie ***może być*** upoważnione do jej zawarcia.	4. Jeżeli Komisja uzna, że wynegocjowana umowa spełnia warunki określone w art. 2, państwo członkowskie ***zostaje*** upoważnione do jej zawarcia.

Or. en

Uzasadnienie

Na tym etapie Komisja nie posiada prawa decydowania.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 7 – ustęp 5 – akapit pierwszy

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
5. Komisja podejmuje decyzję w sprawie upoważnienia, o którym mowa w ust. 3 i 4, zgodnie z procedurą, o której mowa w ***art. 8 ust. 3***.	5. Komisja podejmuje decyzję w sprawie upoważnienia, o którym mowa w ust. 3 i 4, zgodnie z procedurą, o której mowa w ***art. 8 ust. 2***.

Or. en

Poprawka 12

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 8

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
1. Komisja jest wspierana przez komitet ustanowiony na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr [...] ustanawiającego procedurę negocjowania i zawierania umów dwustronnych między państwami członkowskimi a krajami trzecimi dotyczących kwestii sektorowych i obejmujących jurysdykcję, uznawanie i wykonywanie orzeczeń i decyzji w sprawach małżeńskich, dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz zobowiązań alimentacyjnych, a także prawa właściwego w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych.	1. Komisja jest wspierana przez komitet ustanowiony na mocy ***niniejszego rozporządzenia i wykorzystywany również do celów*** rozporządzenia Rady (WE) nr [...] ustanawiającego procedurę negocjowania i zawierania umów dwustronnych między państwami członkowskimi a krajami trzecimi dotyczących kwestii sektorowych i obejmujących jurysdykcję, uznawanie i wykonywanie orzeczeń i decyzji w sprawach małżeńskich, dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz zobowiązań alimentacyjnych, a także prawa właściwego w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się procedurę doradczą określoną w art. 3 z uwzględnieniem art. 7 i 8 decyzji 1999/468/WE.	2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się procedurę doradczą określoną w art. 3 z uwzględnieniem art. 7 i 8 decyzji 1999/468/WE.
3. ***W przypadku odesłań do niniejszego ustępu, zastosowanie ma procedura zarządzania ustanowiona w art. 4 decyzji 1999/468/WE, zgodnie z jej art. 7 i 8.***	3. ***Komitet podejmuje decyzje zgodnie z procedurą pisemną przewidzianą w art. 22 decyzji Rady 2006/683/WE, Euratom z dnia 15 września 2006 r. w sprawie przyjęcia regulaminu wewnętrznego Rady[1].***
4. Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji Rady 1999/468/WE wynosi ***trzy miesiące***.	4. Okres przewidziany w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE wynosi ***jeden miesiąc***.
	[1] Dz.U. L 285 z 16.10.2006, s. 47.

Or. en

Uzasadnienie

Proponowana procedura komitetowa (połączenie procedury doradczej z procedurą zarządzania) jest nieproporcjonalnie uciążliwa i powolna.

Poprawka 13

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 1 – akapit drugi

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Jeżeli zezwala na to etap negocjacji, Komisja może zaproponować wytyczne ***negocjacyjne*** lub ***włączenie*** do umowy konkretnych klauzul, o których mowa w art. 5 ust.1.	Jeżeli zezwala na to etap negocjacji, Komisja może zaproponować wytyczne lub ***zażądać włączenia*** do umowy konkretnych klauzul, o których mowa w art. 5 ust.1.

Or. en

Uzasadnienie

Zob. uzasadnienie poprawki do pierwszego akapitu art. 5 ust. 1.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 10

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Nie później niż 1 stycznia 2014 r., Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia, do którego może załączyć stosowną propozycję legislacyjną.	Nie później niż 1 stycznia 2014 r., Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszego rozporządzenia, do którego może załączyć stosowną propozycję legislacyjną***, w szczególności dotyczącą ewentualnego rozszerzenia zakresu stosowania rozporządzenia na inne instrumenty legislacyjne, takie jak rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych***[1]. ***Przegląd rozporządzenia (WE) nr 44/2001 prowadzony obecnie przez Komisję zostaje rozszerzony w celu pełnego uwzględnienia niniejszej kwestii.***

[1] ***Dz.U. L 12 z 16.1.2001, s. 1.***

Or. en

Uzasadnienie

Oczywistą sprawą jest zainteresowanie przyszłym rozszerzeniem rozporządzenia, tak aby objąć nim jurysdykcję oraz uznawanie orzeczeń sądowych i ich wykonywanie.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję	*Poprawka*
Niniejsze rozporządzenie stosuje się do dnia 31 grudnia 2014 r.	***skreślony***

Or. en

Uzasadnienie

Konieczność zamieszczenia takiej klauzuli wygaśnięcia nie jest oczywista. W każdym razie data 31 grudnia 2014 r. jest nierealistyczna, jeśli uwzględnić czas potrzebny do przyjęcia rozporządzenia oraz do przeprowadzenia przez państwa członkowskie negocjacji z krajami trzecimi, szczególnie z uwagi na powolne, czasochłonne procedury ustanowione w rozporządzeniu. Ponadto klauzula rewizyjna zawarta w art. 10, która przewiduje przedłożenie przez Komisję innym instytucjom sprawozdania do dnia 1 stycznia 2014 r., sprawia, że klauzula wygaśnięcia staje się zbędna.

UZASADNIENIE

Poza wspólnotowym dorobkiem prawnym obszar sądownictwa cywilnego charakteryzują liczne umowy dwustronne, które państwa członkowskie zawarły z krajami trzecimi przed wejściem w życie odnośnych postanowień traktatu z Amsterdamu lub przed przystąpieniem tych państw do Wspólnoty. W zakresie, w jakim istniejące umowy zawierają postanowienia niezgodne z Traktatem WE, państwa członkowskie zobowiązane są podjąć wszelkie działania zmierzające do usunięcia niezgodności zgodnie z art. 307 Traktatu WE. Europejski Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że w razie potrzeby państwa członkowskie zobowiązane są do rozwiązania umów niezgodnych z dorobkiem prawnym Wspólnoty.

Niezależnie od istniejących umów dwustronnych konieczne może być zawarcie nowych umów z krajami trzecimi, regulujących obszary sądownictwa cywilnego wchodzące w zakres tytułu IV Traktatu WE.

W opinii 1/03 z dnia 7 lutego 2006 r. dotyczącej zawarcia nowej konwencji z Lugano[1] Trybunał Sprawiedliwości podtrzymał stwierdzenie, że Wspólnota otrzymała wyłączną kompetencję do zawierania umów międzynarodowych z krajami trzecimi w sprawach mających wpływ na przepisy określone m.in. w rozporządzeniu (WE) nr 44/2001 („Bruksela I"), w szczególności w zakresie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych. W swojej opinii Trybunał stwierdził, że z analizy postanowień nowej konwencji z Lugano w zakresie przepisów jurysdykcyjnych wynika, iż postanowienia te oddziałują na jednolite i spójne stosowanie wspólnotowych przepisów o jurysdykcji oraz prawidłowe funkcjonowanie ustanowionego przez nie systemu. W odniesieniu do proponowanych w konwencji przepisów dotyczących uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych Trybunał doszedł do podobnych wniosków. Trybunał stwierdził, że wspólnotowe przepisy o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń sądowych są nierozerwalnie związane z przepisami o jurysdykcji sądów, z którymi tworzą jednolity i spójny system oraz że nowa konwencja z Lugano oddziaływałaby na jednolite i spójne stosowanie wspólnotowych przepisów zarówno o jurysdykcji sądów, jak i o uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń oraz na prawidłowe funkcjonowanie jednolitego systemu ustanowionego przez te przepisy.

Dlatego też Komisja uznaje, iż należy założyć, że Wspólnota uzyskała wyłączną kompetencję zewnętrzną w zakresie negocjowania i zawierania wielu z omówionych powyżej umów dwustronnych. Trzeba jednak zauważyć, że nie wszyscy komentatorzy zgadzają się z poglądem przyjętym przez Trybunał w opinii 1/03[2]. Ponadto warto zwrócić uwagę na postanowienia art. 3[3] i art. 4[1] Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

---

[1] [2006] Zb.Orz. I-1145.

[2] Zob. np. adnotację Ulricha G. Schroetera (Freiburg) w *European Community Private Law Review* (GPR) 2006, str. 203 i nast., w której krytykuje on rozumowanie Trybunału, argumentując, że Trybunał nie wykazał, iż nowa konwencja z Lugano oddziaływałaby na rozporządzenie nr 44/2001, że nie skontrolował kompetencji wewnętrznych WE do regulowania stosunków z krajami nienależącymi do Wspólnoty oraz że źle zrozumiał znaczenie prawne klauzul wyłączających. Trudno jest również zrozumieć, w jaki sposób pogodzić wyłączne kompetencje Wspólnoty z duńską opcją „opt-out".

[3] Artykuł 3

1. Unia ma wyłączne kompetencje w następujących dziedzinach:

(a) unia celna;

(b) ustanawianie reguł konkurencji niezbędnych do funkcjonowania rynku wewnętrznego;

Komisja uznaje, że konieczne jest dokonanie oceny, czy istnieje wystarczający interes wspólnotowy, by zastąpić wszystkie istniejące lub proponowane umowy pomiędzy państwami członkowskimi a krajami trzecimi umowami wspólnotowymi. Z tego względu konieczne jest ustanowienie procedury spełniającej dwojaki cel. Po pierwsze, umożliwienie Wspólnocie ustalenia, czy istnieje wystarczający interes wspólnotowy w zawarciu danej umowy. Po drugie, upoważnienie państw członkowskich do zawarcia przedmiotowej umowy, w przypadku gdy w danym momencie Wspólnota nie ma interesu w zawarciu takiej umowy.

Sprawozdawca opowiada się za proponowanym rozporządzeniem jako potencjalnym środkiem zmniejszającym brak elastyczności narzucony państwom członkowskim przez doktrynę pierwszeństwa w dziedzinie kompetencji zewnętrznej. Doktryna ta uniemożliwia państwom członkowskim zawieranie korzystnych dwustronnych i wewnątrzregionalnych umów z państwami nienależącymi do Unii objętych powyższą kompetencją. Nie można przewidzieć żadnego innego rozwiązania powyższego dylematu, ponieważ Komisja nie posiada ani personelu, ani czasu do negocjowania umów wspólnotowych, a ponadto w większości przypadków Wspólnota nie ma interesu w zawarciu umów dwustronnych tego typu.

Zakres wniosku Komisji jest jednak ograniczony i z tego powodu sprawozdawca proponuje,

---

(c) polityka pieniężna, w odniesieniu do Państw Członkowskich, których walutą jest euro;
(d) zachowanie morskich zasobów biologicznych w ramach wspólnej polityki rybołówstwa;
(e) wspólna polityka handlowa.
2. Unia ma także wyłączną kompetencję do zawierania umów międzynarodowych, jeżeli ich zawarcie zostało przewidziane w akcie prawodawczym Unii lub jest niezbędne do umożliwienia Unii wykonywania jej wewnętrznych kompetencji lub w zakresie, w jakim ich zawarcie może wpływać na wspólne zasady lub zmieniać ich zakres. (podkreślone przez sprawozdawcę)

[1] Artykuł 4
1. Unia dzieli kompetencje z Państwami Członkowskimi, jeżeli Traktaty przyznają jej kompetencje, które nie dotyczą dziedzin określonych w artykułach 3 i 6.
2. Kompetencje dzielone między Unią a Państwami Członkowskimi stosują się do następujących głównych dziedzin:
(a) rynek wewnętrzny;
(b) polityka społeczna w odniesieniu do aspektów określonych w niniejszym Traktacie;
(c) spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna;
(d) rolnictwo i rybołówstwo, z wyłączeniem zachowania morskich zasobów biologicznych;
(e) środowisko naturalne;
(f) ochrona konsumentów;
(g) transport;
(h) sieci transeuropejskie;
(i) energia;
(j) przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości;
(k) wspólne problemy bezpieczeństwa w zakresie zdrowia publicznego w odniesieniu do aspektów określonych w niniejszym Traktacie.
3. W dziedzinach badań, rozwoju technologicznego i przestrzeni kosmicznej Unia ma kompetencje do prowadzenia działań, w szczególności do określania i realizacji programów, jednakże wykonywanie tej kompetencji nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji.
4. W dziedzinach współpracy na rzecz rozwoju i pomocy humanitarnej Unia ma kompetencje do prowadzenia działań i wspólnej polityki, jednakże wykonywanie tej kompetencji nie może doprowadzić do uniemożliwienia Państwom Członkowskim wykonywania ich kompetencji. (podkreślone przez sprawozdawcę)

aby klauzula rewizyjna obejmowała również możliwość jego rozszerzenia w przyszłości na jurysdykcję oraz uznawanie i wykonywanie orzeczeń. W tym zakresie bardzo pomocny może być podejmowany właśnie przez Komisję przegląd rozporządzenia (WE) nr 44/2001 („Bruksela I").

Sprawozdawca dokonał również innych zmian mających na celu zwiększenie skuteczności rozporządzenia: zmienił odniesienie do „kwestii sektorowych", aby zapewnić większy stopień pewności prawnej, skrócił terminy i usunął niektóre z bardziej uciążliwych aspektów procedury.

Usunął również prawo Komisji do decydowania o udzieleniu upoważnienia do zawarcia umowy. W pierwotnym wniosku Komisja mogła odmówić upoważnienia do zawarcia umowy dwustronnej, nawet jeżeli spełniała ona wszystkie warunki wymagane do uzyskania pierwszego upoważnienia. Mogłoby to powodować poważne problemy dyplomatyczne z zainteresowanymi krajami trzecimi.

Ponadto sprawozdawca zwraca uwagę, że jego poprawki znajdują odzwierciedlenie w projekcie opinii w sprawie równoległego wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego procedurę negocjowania i zawierania umów dwustronnych obejmujących jurysdykcję, uznawanie i wykonywanie orzeczeń i decyzji w sprawach małżeńskich, dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej i zobowiązań alimentacyjnych, a także prawa właściwego w sprawach dotyczących zobowiązań alimentacyjnych.